

[Udenrigsministeren]

ten, navnlig den sovjetiske besættelse af Afghanistan og krænkelse af menneskerettighederne.

Jeg anførte generelt, at opfølgningen af slutakten desværre måtte siges at være præget af stagnation. Jeg understregede, at dette ikke burde føre os til at opgive bestræbelserne for at virkeliggøre slutakten, og jeg opfordrede til, at man brugte resultaterne af drøftelserne som en tilskyndelse til at forbedre efterlevelsen af slutakten i fremtiden.

Jeg omtalte også, at vi sammen med forskellige andre lande agter at fremlægge et antal konstruktive, fremadrettede forslag. Dette gælder især på det sikkerhedspolitiske område, hvor vi går ind for vedtagelse i Madrid af et nøje udformet mandat for senere forhandlinger som led i opfølgningen af slutakten om militært væsentlige og verificerbare, tillidsskabende foranstaltninger.

Endelig understregede jeg betydningen af at fortsætte samarbejdet om opfølgningen af slutakten ved at træffe beslutning om tid og sted for et nyt opfølgningsmøde. Desværre fandt dette ikke helt så stærkt udtryk i den vedtagne dagsorden, som jeg egentlig selv kunne have ønsket det.

Vi synes derfor i dag at stå i en situation, hvor der ventes på nye impulser, for at afspænding og dialog mellem Øst og Vest kan komme videre. Dette problem vil naturligvis være helt centralt for den nye amerikanske administration, der tiltræder i januar 1981. USAs rolle i den verdenspolitiske udvikling er også i dag særdeles betydningsfuld. Det er regeringens håb, at USA under præsident Reagans ledelse vil forene varetagelsen af egne og fælles vestlige interesser med en konstruktiv og åben holdning til de store og påtrængende Øst-Vest-problemer. Forsvar og afspænding er for os alle lige vigtige.

Hvad specielt angår SALT-processen, som spiller en meget væsentlig rolle i denne sammenhæng, er det for nærværende vanskeligt i enkeltheder at vurdere udsigterne for snarlig indgåelse af en SALT II-aftale. Regeringen har bemærket, at guvernør Reagan under valgkampen har stillet sig kritisk over for SALT II-aftalen i dens foreliggende form og erklæret, at han som præsident vil genforhandle aftalen, men også, at han i øvrigt har givet udtryk for et klart ønske om at videreføre SALT-processen.

Regeringen vil nøje følge den politik, som den nyvalgte præsident endeligt vil fastlægge i denne sag. Betydningen af videreførelsen af SALT-processen kan ikke fremhæves stærkt nok. Såfremt en SALT II-aftale må opgives og processen går i stå, vil dette utvivlsomt rejse problemer for en række af USAs europæiske allierede, og ingen skal være i tvivl om den vigtighed, den danske regering tillægger hele dette område. Naturligvis vil regeringen i så fald også tage sin egen stilling op til overvejelse.

Som bekendt tillægger regeringen det væsentlig og afgørende betydning, at de kommende år inden en eventuel indsættelse i Europa af nye nukleare mellemdistancevåben, de såkaldte TNF-våben, udnyttes til seriøse våbenkontrollforhandlinger med henblik på at undgå et nyt og farligt nukleart våbenkapløb på det europæiske kontinent.

Regeringen hilser det velkommen, at der nu er indledt drøftelser i Genève mellem USA og Sovjetunionen vedrørende begrænsninger af parternes nukleare våbensystemer i Europa, især de langtrækkende TNF-våben.

De nye sovjetiske SS-20-missiler har givet anledning til særlig uro. Det er derfor vort håb, at Sovjetunionen vil forstå de alvorlige hensigter bag det amerikanske tilbud om TNF-forhandlinger, som er fremsat efter indgående konsultationer med USAs allierede i Europa, og erkende, at der er en stærk fælles interesse i, at sådanne forhandlinger snarest fører til konkrete resultater.

Forhandlingerne i Wien om gensidige og balancerede reduktioner af de konventionelle styrker i Europa, MBFR-forhandlingerne, er nu gået ind i deres ottende år. Selv om der ikke hidtil er opnået egentlige resultater, synes begge parter at være interesserede i at søge bestræbelserne koncentreret om indgåelse af en foreløbig reduktionsaftale. Dette må – midt i det meget lidt optimistiske billede, som jeg her har tegnet af Øst-Vest-forholdet – noteres med tilfredshed.

Når jeg herefter vender mig til det vestlige samarbejde, vil jeg gerne begynde med at slå fast, at det verdensøkonomiske tilbageslag har ramt alle de vestlige industrilandene hårdt.

Behovet for et nært vestligt samarbejde er derfor større end nogensinde. Som det vil være fremgået, gælder det sikkerhedspolitisk, men også økonomisk set. Behovet for et nært samarbejde med USA er ikke mindre i dag